

ZILZILADAN KO'RILADIGAN TALOFATNI KAMAYTIRISH

(Uy jihozlari va asbob-uskunalardan)

«Tabiiy ofatlar xavf xatarini boshqarish bo'yicha
O'zbekiston Respublikasining salohiyatini mustahkamlash»
FVV/BMTTD loyihasi
Bunyodkorko'chasi 23A uy
Toshkentshahri, 100000, O'zbekiston
Tel: +(998 71) 148 18 10
www.undp.uz

 KAPITAL SUG'URTA
страховая компания

OAO "KAPITAL SUG'URTA"
M. Gandiko'chasi, 44 uy,,
Toshkent shahri, 100000 O'zbekiston
Tel:+(99871) 232 0200, 232 0202, 232 0222
www.kapitalsugurta.uz

ZILZILADAN KO'RILADIGAN TALOFATNI KAMAYTIRISH

Sodir bo'lajak zilzilaga tayyorgarlik ko'rish maqsadida aholini zilziladan himoya qilishning asoslari va usullari bilan har birini shaxsan tayyorlash lozim bo'ldi. Bu yerda shkaf va mebellarni devorga mahkamlash va ularning tepasidan tushib ketishi mumkin bo'lgan og'ir buyumlarni olib qo'yish himoyalanish usullaridan biri hisoblanadi. Buning bilan, ya'niz zilzilagacha binodagi barcha buyumlarni xavfsizroq qilish orqali ko'plab insonlarni nobud bo'lishdan vайqti sodiy zararlardan saqlab qolish mumkin.

Zilzila paytida ayrim uy jihozlari, buyum va uskunalar insonlar hayoti uchun xavf tug'dirishi mumkin. Ehtiyyot choralarini ko'rish - mumkin bo'lgan zilzilaga tayyorgarlik ko'rish yo'llaridan biri hisoblanadi. Bu ehtiyyot choralarini hayotni tezroq normal izga solishga va uning osonroq kechishiga, hamda iqtisodiy zararlarni qisqartirishga yordam beradi.

Havfni kamaytirishning ko'p usullari mavjud. Mustaqil bajara oladigan juda sodda usullardan tortib, to professional yordam talab qiladigan murakkab usullargacha bor. Buning uchun o'z uyingiz, bolalar bog'chasi, maktab, shifoxona, ish joyingiz va jamoat joylarida qanday xavf borligini aniqlashingiz lozim.

Bu xavf vaziyatdan vaziyatga o'zgarib turadi. Muhimi, har bir vaziyatni alohida aniqlash lozim.

Jiddiy jarohatlanish yoki o'lim.

Buyumlar shikastlanishi

TIBBIY JIHOZLARNI MAHKAMLASH

Jihozning har bir tokchasiidagi tibbiyot asboblari va dori-darmonlarni o'rtasidan ip (arqon) bilan to'sib qo'yish lozim.

Ko'pgina insonlar zilzila paytida tepadan tushgan inte'rer buyumlari yoki oynalar singanidan shikastlanadilar. Agar, bolalar bog'chasi, maktab, kasalxona, ishjoylari va boshqa jamoat joylaridagi katta hajmdagi uy jihozini, elektr uskunasini va shu kabi jihozlar mahkamlab qo'yilmasa, zilzila vaqtida talofat keltirishi mumkin. Yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilish bilan birgalikda, buyum va narsalar tushib ketishni oldini oilsh kerakligini esdan chiqarmasligimiz zarur. Uy jihozları va buyumlarni mustahkamlab qo'yishini ta'minlang.

UY JIHOZLARINI MAHKAMLAB QO'YISH

Uy jihozlarini G-shaklidagi standart va mahsus burchaklar bilan devor, xona burchaklari va tom tagida mahkamlab qotirib qo'yish zarur.

Xonalardagi xavf-xatarni bartaraf qilish uchun:

- ▶ Buyum va narsalarning og'irligini.
- ▶ Bog'lovchilarning turi va sonini.
- ▶ Mahkamlash uchun konstruksiyalarni aniqlash.
- ▶ Buyum va narsalarni mahkamlash usullarini tanlash.
- ▶ Buyum va narsalarni mahkamlash joylarini tanlash.

BUYUM VA NARSALARING OG'IRLIGINI ANIQLASH

Nº	Taxminiy og'irligi, kg	Buyum va narsalarning nomi		
1	200	Og'ir ofis uskunasi		
2	150	Katta muzlatgich	Og'ir mebel	
3	100	O'rtacha muzlatgich	Televizor 135 mm	
4	50	Kir yuvish mashinasi	Televizor 72 mm	Yengil mebel
5	25	Kichik elektron uskunalar	Televizor 55 mm	Mebel < 25 kg

KASALXONA YOTOG'INI MAHKAMLASH

HO'JALIK MUZLATGICHINI

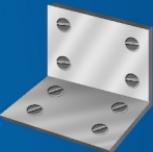
DORI-DARMONLAR UCHUN
FOYDALANILADIGAN MUZLATGICHINI
MAHKAMLASH

BOG'LOVCHILARNING TURI VA SONINI ANIQLASH

Bog'lovchilarning quyidagi turlari bor:

1. I-shaklli standart burchaklar:

- ▶ kichik o'lchamli – 50 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun;
- ▶ o'rtacha o'lchamli – 50 kg dan 100 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun;
- ▶ katta o'lchamli – 100 kg dan 150 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun.

2. Neylonli tasmalar:

- ▶ kichik o'lchamli tasmalar – 50 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun;
- ▶ Televizorlar
- ▶ Monitorlar
- ▶ Kichik ofis uskunalari
- ▶ Kichik nusxa ko'chiruvchi mashinalar
- ▶ Kichik laboratoriya uskunalari

katta o'lchamli tasmalar – 50 kg dan 150 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun;

- ▶ Barcha o'lchamdagi maishiy texnikalar
- ▶ Keng ekranli televizorlar
- ▶ Nusxa ko'chirish mashinalari.

3. 35 kg gacha bo'lgan buyumlar uchun plastik bog'lovchi tasmalar:

- ▶ O'lchovchi asboblar
- ▶ Ixcham muzlatgichlar
- ▶ O'lchovchi laboratoriya uskunalari
- ▶ Kompyuterlar, fakslar, printerlar
- ▶ Kichik laboratoriya uskunalari

4. Yelimli tasmalar (skotch):

- ▶ Stoldagi kichik buyumlar (telefonlar, soat va boshqalar)

QUYIDAGILARNI BILISH LOZIM:

MAHKAMLASH UCHUN KONSTRUKSIYALARINI TANLASH

Buyum va narsalar quyidagi yuk ko'taruvchi konstruksiyalarga mahkamlanadi:

- ▶ 1. Yuk ko'taruvchi devorlar
- ▶ 2. Kolonnalar
- ▶ 3. Balkalar
- ▶ 4. Orayopmalar
- ▶ 5. Oralidqadagi devorlar

BUYUM VA NARSALARNI MAHKAMLASH USULLARINI TANLASH

1. Standart devoriy shuruplar, dyubellar va shtirlar:

- ▶ Beton devorlar uchun
- ▶ Gishtli devorlar uchun

- ▶ 5-50 kg li buyumlar uchun – 6-7 o'lchamli (shuruplar)
- ▶ 50-150 kg li buyumlar uchun – 8 o'lchamli (shuruplar)

2. Vintlar:

- ▶ Yog'och devorlar uchun
- ▶ 5-50 kg li buyumlar uchun – diametri 4 va 60 mmli vintlar
- ▶ 50-150 kg li buyumlar uchun – diametri 6 va 80 mmli vintlar

ELEKTRON USKUNALARING MAHKAMLANISHI

Televizor, kompyuter va boshqa elektron uskunalar neylon lenta va plastmassali bog'lovchilar bilan mahkamlanadi.

OSMA BUYUMLAINI MAHKAMLASH

Surat va devorga osib qo'yilgan buyumlarni temirli ilgak yoki boshqa bog'lovchilar bilan devorga mahkamlash kerak.

YORITUVCHI JIHOZLARNI (QANDILLARNI) MAHKAMLASH

Yoritish jihozlarini va qandillarni shiftga (tepaga) mahkam sim bilan uch joyidan mustahkamlanadi.

KITOB JAVONLARINI MAHKAMLASH

Kitob javonining har bir tokchasi dagi kitoblar o'tasidan ip bilan to'sib qo'yiladi.

Guldon, shisha idishlar va boshqa sinadigan predmetlarni shkaf tepasiga qo'ymaslik kerak

JAVONLAR

Devorga mahkamlashdan tashqari, har bir tokchaning (kitoblarning katta kolleksiyasi yoki boshqa narsalar) o'tasidan yog'och yoki temir to'siq tortib qo'yish lozim.

8

MEBEL OYNALARINING MAHKAMLANISHI

Eshiklariga ilgaklar o'rnatish lozim.

Oyna parchalari sochilib ketmasligi uchun himoya plenkasi
yopishtirilishi kerak.

9

OYNA

Bolalar bog'chasi, maktab, shifoxona, savdo markazlari, teatrlar va masjidlarda oyna jiddiy xavf tug'dirmasligi uchun:

- ▶ Derazalarni katta pardalar bilan to'sib qo'yish
- ▶ Laminatsiya qilingan oynalardan foydalanish
- ▶ Toblangan oynalardan foydalanish
- ▶ Himoya filtridan foydalanish lozim bo'ladi.

